

HANDBOEK FISCALE KENNIS - THEORIEBOEK

Boom Mbo
klantenservice@boom.nl
www.boom.nl

Auteur: Paul Bles

Titel: Handboek Fiscale kennis - Theorieboek
ISBN: 978 90 3726 961 1
Eerste druk/eerste oplage

©2025 Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom, te vinden op www.boom.nl.

INHOUD

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Oriëntatie Belastingen	8
1.3 Belastingen: definitie	11
1.4 Belastingmoraal en belastingpolitiek	12
1.5 Belastingen en tariefstelsels	13
1.6 Belastingbeginselen	16
1.7 Belastingen: manieren van indelen	17
1.8 Bronnen van belastingrecht	20
1.9 Rekenen met belastingen	22
1.10 Toeslagen	22
1.11 Procedures, maatregelen en rechtsbescherming	25
1.12 Samenvatting	28
1.13 Kernbegrippen	29
Hoofdstuk 2 Inkomstenbelasting - Inleiding en box 1	33
2.1 Inleiding	33
2.2 Oriëntatie inkomstenbelasting	34
2.3 Belastingsubject en belastingobject	35
2.4 Het boxenstelsel	37
2.5 Box 1: inkomsten uit werk en woning	38
2.6 Box 1: winst uit onderneming - Winstbepaling	38
2.7 Box 1: winst uit onderneming - Aftrekposten	44
2.8 Box 1: loon en overige inkomsten	53
2.9 Box 1: inkomsten uit de eigen woning	55
2.10 Box 1: persoonsgebonden aftrek	61
2.11 Box 1: schijventarief	65
2.12 Samenvatting	67
2.13 Kernbegrippen	68
Hoofdstuk 3 Inkomstenbelasting - Box 2 en 3	71
3.1 Inleiding	71
3.2 Box 2: winst uit aanmerkelijk belang	72
3.3 Box 3: sparen en beleggen	73
3.4 De aangifte	83
3.5 De heffingskortingen en de berekening van de inkomstenbelasting	87
3.6 De aanslag	92
3.7 Samenvatting	95
3.8 Kernbegrippen	96
Hoofdstuk 4 Loonbelasting	97
4.1 Inleiding	97
4.2 Oriëntatie loonbelasting	98
4.3 Loon	101
4.4 Onbelaste vergoedingen	105
4.5 Administratieve verplichtingen en de jaaropgave	108

4.6	Samenvatting	110
4.7	Kernbegrippen	111
Hoofdstuk 5	Vennootschapsbelasting	113
5.1	Inleiding	113
5.2	Oriëntatie vennootschapsbelasting	114
5.3	Vennootschapsbelasting: winstbepaling	115
5.4	Vennootschapsbelasting: tarief	122
5.5	Samenvatting	123
5.6	Kernbegrippen	124
Hoofdstuk 6	Omzetbelasting	127
6.1	Inleiding	127
6.2	Oriëntatie omzetbelasting	128
6.3	Belastingobject bij de omzetbelasting	129
6.4	Omzetbelasting en buitenlandse handel	131
6.5	Administratie en berekeningssystemen	133
6.6	Omzetbelasting: tarieven en vrijstellingen	142
6.7	Aftrek van voorbelasting	145
6.8	Kleineondernemersregeling	148
6.9	Aangifte omzetbelasting	148
6.10	Samenvatting	152
6.11	Kernbegrippen	154
	Index	156

VOORWOORD

Vakkennis, vaardigheden en kunnen werken met tools is essentieel voor iedereen die aan de slag wil in de zakelijke dienstverlening. Voor de assistent Business Services, Allround Assistant Business Services en de specialisten Office en Management Support, Business Administration & Control, Marketing & Communication en Legal, Insurance & HR Services.

De leermiddelen van Knowhow | Financieel zorgen dat jij – student Business Administration & Control Specialist - beschikt over de juiste vakkennis, deze kennis kunt toepassen en leert werken met de juiste tools.

Standaard opbouw Knowhow | Financieel

Je start altijd met uitleg van vakkennis en vakvaardigheden. Met kennis- en inzichtopdrachten stel je zelf vast of je de kennis beheerst. Met praktische opdrachten leer je kennis toe te passen en werk je aan vaardigheden om de kennis te verwerken. Je maakt kennis met software en informatiebronnen die jou kunnen helpen bij het inzetten van je kennis en vaardigheden.

De combinatie van kennis, vaardigheden en tools stelt je uiteindelijk in staat om opdrachten te maken die zijn gebaseerd op taken en producten uit de praktijk. Daarnaast ontwikkel je met Knowhow | Financieel ook studievaardigheden die op het hbo van je worden gevraagd.

Kwalificatiedossier Business Services en examens

De inhoud van alle Knowhow | Financieel-leermiddelen is afgestemd op het profieldeel Business Administration & Control specialist uit het kwalificatiedossier Business Services. De theorie en opdrachten bereiden je voor op de kennisexamens en praktijkexamens Business Administration & Control van Stichting Praktijkleren.

Hoe werkt de methode?

Knowhow | Financieel bestaat uit theorieboeken, werkboeken en een digitale leeromgeving, waar je via je computer, tablet of smartphone in kunt werken. In deze onlineomgeving vind je alle theorie en opdrachten uit deze boeken, inclusief de video's, weblinks en documenten.

Je kunt daarnaast in de digitale leeromgeving met verschillende soorten opdrachten aan het werk. Vaktermen leren met een begrippenlijst, jezelf overhoren met Test je kennis, doe-opdrachten waar je met kennis, vaardigheden en tools aan de slag gaat en opdrachten die zijn gebaseerd op taken uit de beroepspraktijk.

De digitale leeromgeving kun je bereiken via digitaal.boomonderwijs.nl.

Bekijk de video, activeer de weblink of download het document.

Hoe moet je de licentie activeren?

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

1.1 Inleiding

'Belastingen, leuker kunnen we het niet maken, makkelijker wel.' Met deze slogan geeft de Belastingdienst aan dat ze wel begrijpen dat belasting betalen niet leuk is, maar dat ze wel hun best doen om belastingen eenvoudiger te maken met elektronische aangifte en dergelijke. Ook geeft het goed aan hoe we allemaal denken over belastingen. Belasting betalen is niet echt leuk. Maar we moeten nu eenmaal onze bijdrage leveren aan de maatschappij. We betalen vrijwel allemaal bijvoorbeeld loonbelasting, inkomstenbelasting of omzetbelasting (btw). Maar waarom? Hoe zit dat nu eigenlijk met de belastingen?

Belasting betalen.

Hoe werken belastingen?

Uitgaven en inkomsten

De overheid doet uitgaven en heeft dus inkomsten nodig. Vergelijk het maar met een gezin. De ouders doen boodschappen, betalen de huur of de hypotheek, tanken benzine en geven de kinderen vaak zakgeld.

Zo is het ook met de overheid. De overheid heeft ook inkomsten nodig. De meeste inkomsten voor de overheid bestaan uit belastingen. Burgers betalen belasting over hun salaris en over de winst uit een bedrijf. Als je iets koopt in de winkel, wordt de prijs van het product verhoogd met omzetbelasting. En als je tankt, betaal je belasting (accijns) over de benzine. De eigenaar

van een huis moet jaarlijks onroerendezaakbelasting betalen (een gemeentelijke belasting). En zelfs na de dood komen de belastingen nog om de hoek kijken. Want over wat iemand nalaat moeten de erfgenamen erfbelasting betalen. Belastingen zijn noodzakelijk.

Zonder belastinginkomsten kan Nederland geen verzorgingsstaat met goede voorzieningen zijn. Volksgezondheid, onderwijs, sociale voorzieningen, defensie, rechtspraak, wegen en dijken, het verlenen van subsidies voor kunst en cultuur: het zijn overheidssectoren waarin de overheid veel werk levert.

We gaan ontdekken wat belastingen precies zijn en waarom ze er zijn. Verder kijken we naar allerlei indelingen en tarieven. Verder behandelen we de belangrijkste belastingen. En tot slot kijken we ook naar de methodes van invordering en hoe de rechtsbescherming geregeld is voor de belastingbetaler.

‘Rutger Bregman: Het waarmaken van idealen begint bij de belasting die we betalen’

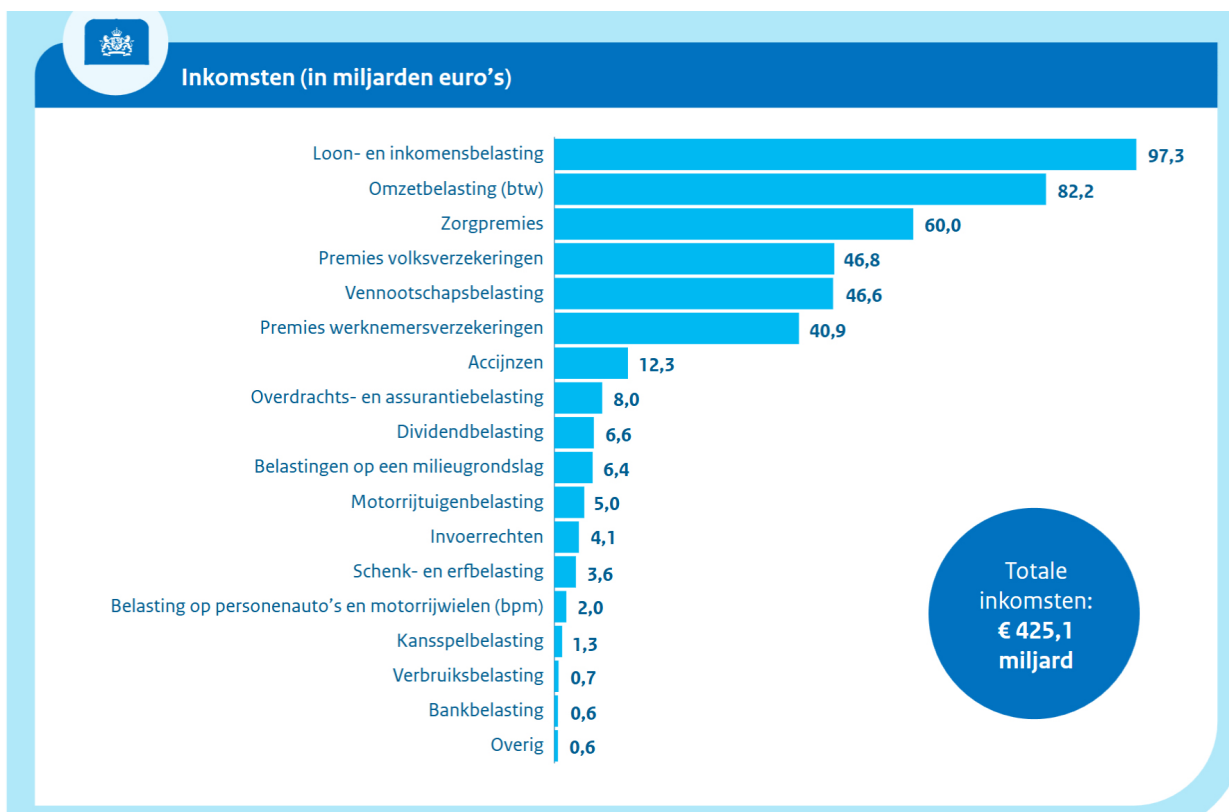
Leerdoelen

- Je kunt uitleggen waarom er belastingen zijn.
- Je kunt aangeven welke tariefstelsels er zijn.
- Je kunt onderscheid maken tussen belastingen en andere betalingen aan de overheid.
- Je kunt benoemen welke instanties belastingen kunnen heffen.
- Je begrijpt het onderscheid tussen directe en indirecte belastingen.
- Je kunt de diverse beginselen benoemen die bij belastingen gelden.

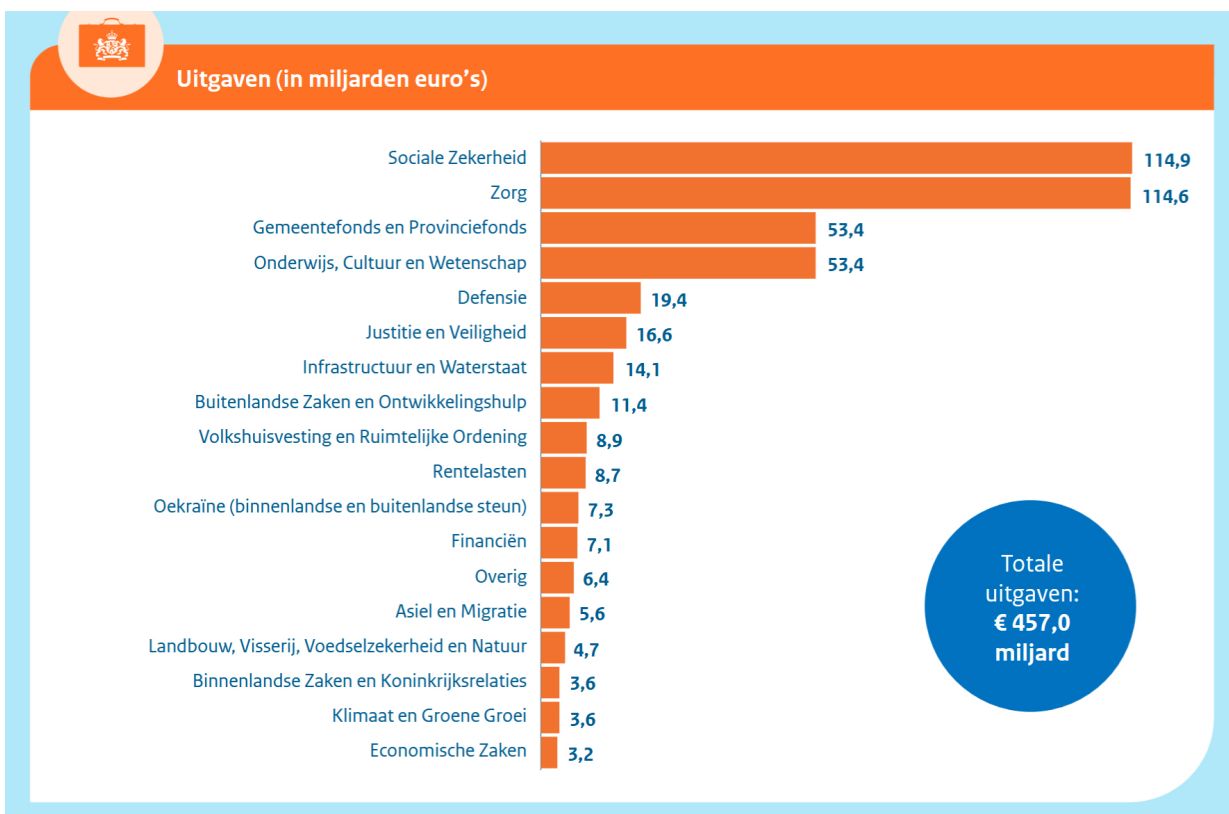
1.2 Oriëntatie Belastingen

Net als een huishouden heeft ook de overheid uitgaven. En net als bij een huishouden moeten er ook bij de overheid inkomsten zijn om die uitgaven te kunnen betalen. De overheid kan geen wegen aanleggen, scholen subsidiëren of sociale uitkeringen geven als ze daar geen inkomsten tegenover kan stellen.

In de volgende schema's staan de inkomsten en uitgaven van de overheid.

Inkomsten van Nederland in 2025

Uitgaven van Nederland in 2025

Het overheidswerk moet wel betaald worden. De inkomsten van de overheid bestaan voor het grootste deel uit belastinginkomsten. De rijksoverheid besteedt daarom veel aandacht aan het geven van voorlichting over de redenen voor het heffen van belastingen.

Waarom betalen we belasting?

Belasting en politieke visie

Dát belasting moet worden betaald, daarover is bijna iedereen het wel eens. Hoeveel we aan belasting moeten betalen, daarover zijn de meningen vaak verdeeld. En ook over de vraag hoe vervolgens het door de overheid ontvangen belastinggeld wordt besteed is veel discussie.

De mening hierover wordt vooral ook bepaald door de politieke stroming of de ideologie die iemand aanhangt. De opvatting dat de samenleving gebaat is bij veel invloed van de overheid is een uitgangspunt dat je bij de linkse partijen tegenkomt. Zij zien het liefst dat de overheid op zo veel mogelijk terreinen actief aanwezig is. Volgens 'links' moet de overheid de burger goed verzorgen.

De rechtse politieke partijen zien liever een compacte en afgeslankte overheid die alleen voor de burger in de bres springt als deze zich echt niet alleen kan redden. De eigen verantwoordelijkheid van de burger staat voorop. Volgens 'rechts' mag de burger alleen bij uitzondering bij de overheid aankloppen.

Bij een actieve overheid is er uiteraard een grotere behoefte aan belastinginkomsten dan bij een meer passieve overheid.

Geschiedenis

Belastingheffing is van alle tijden. Tijdens de Spaanse overheersing in de zestiende eeuw had de hertog van Alva al het plan om over verhandelde goederen 10% omzetbelasting in rekening te brengen: 'Alva's tiende penning'. Later ging men over tot het invoeren van een stelsel van inkomstenbelasting. Hier vind je een kort filmpje over de geschiedenis van de belastingen:

De geschiedenis van de belastingen

In de geschiedenis is in diverse landen belasting geheven op de meest bizarre zaken. Zo waren er belastingen op het dragen van een baard (!), op het hebben van ramen in je woning en op het aantal bakstenen in je huis. Om deze belastingen te ontlopen werden baarden afgeschoren, ramen dichtgemetseld (ook in Nederland) en grotere bakstenen genomen om een lager aantal bakstenen te hebben en dus minder belasting te betalen.

In de twintigste eeuw werd een volwaardig stelsel van belastingen ontwikkeld. Loon- en inkomstenbelasting werden instrumenten in handen van de overheid waarmee inkomenspolitiek werd bedreven en waarbij arme mensen naar verhouding minder belasting betalen dan rijke mensen. Als je meer wilt weten over de geschiedenis van de belastingen kun je dat hier op het internet zien:

Uitgebreide reis door de geschiedenis van de belastingen

HANDBOEK FISCALE KENNIS - WERKBOEK

Boom Mbo
klantenservice@boom.nl
www.boom.nl

Auteur: Paul Bles

Titel: Handboek Fiscale kennis - Werkboek
ISBN: 978 90 3726 961 1
Eerste druk/eerste oplage

©2025 Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Auteursrecht ten aanzien van tekst- en datamining en machinelearning is nadrukkelijk voorbehouden.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van een (of meerdere) gedeelte(n) uit deze uitgave in bijvoorbeeld een (digitale) leeromgeving of een reader in het onderwijs (op grond van artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot Stichting Uitgeversorganisatie voor Onderwijslicenties (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichting-uvo.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Boom, te vinden op www.boom.nl.

Voorwoord	5
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
1.1 Inleiding	7
1.2 Oriëntatie Belastingen	10
1.3 Belastingen: definitie	11
1.4 Belastingmoraal en belastingpolitiek	12
1.5 Belastingen en tariefstelsels	13
1.6 Belastingbeginselen	15
1.7 Belastingen: manieren van indelen	17
1.8 Bronnen van belastingrecht	18
1.9 Rekenen met belastingen	18
1.10 Toeslagen	18
1.11 Procedures, maatregelen en rechtsbescherming	19
1.12 Aan de slag	20
1.13 Beroepstaak	23
Hoofdstuk 2 Inkomstenbelasting - Inleiding en box 1	29
2.1 Inleiding	29
2.2 Oriëntatie Belastingen	29
2.3 Belastingen: definitie	29
2.4 Belastingmoraal en belastingpolitiek	30
2.5 Belastingen en tarieven	31
2.6 Belastingbeginselen	32
2.7 Belastingen: manieren van indelen	33
2.8 Bronnen van belastingrecht	35
2.9 Rekenen met belastingen	36
2.10 Toeslagen	38
2.11 Procedures, maatregelen en rechtsbescherming	39
2.12 Aan de slag	40
2.13 Beroepstaak	49
Hoofdstuk 3 Inkomstenbelasting - Box 2 en 3	51
3.1 Inleiding	51
3.2 Box 2: winst uit aanmerkelijk belang	51
3.3 Box 3: sparen en beleggen	52
3.4 De aangifte	57
3.5 De heffingskortingen en de berekening van de inkomstenbelasting	58
3.6 De aanslag	59
3.7 Aan de slag	60
3.8 Beroepstaak	64
Hoofdstuk 4 Loonbelasting	69
4.1 Inleiding	69
4.2 Oriëntatie loonbelasting	69
4.3 Loon	71
4.4 Onbelaste vergoedingen	72
4.5 Administratieve verplichtingen en de jaaropgave	74

4.6	Aan de slag	75
4.7	Beroepstaak	79
Hoofdstuk 5	Vennootschapsbelasting	83
5.1	Inleiding	83
5.2	Oriëntatie vennootschapsbelasting	83
5.3	Vennootschapsbelasting: winstbepaling	84
5.4	Vennootschapsbelasting: tarief	87
5.5	Aan de slag	88
5.6	Beroepstaak	93
Hoofdstuk 6	Omzetbelasting	95
6.1	Inleiding	95
6.2	Oriëntatie omzetbelasting	95
6.3	Belastingobject bij de omzetbelasting	97
6.4	Omzetbelasting en buitenlandse handel	97
6.5	Administratie en berekeningssystemen	98
6.6	Omzetbelasting: tarieven en vrijstellingen	101
6.7	Aftrek van voorbelasting	104
6.8	Kleineondernemersregeling	105
6.9	Aangifte omzetbelasting	106
6.10	Aan de slag	108
6.11	Beroepstaak	113

VOORWOORD

Vakkennis, vaardigheden en kunnen werken met tools is essentieel voor iedereen die aan de slag wil in de zakelijke dienstverlening. Voor de assistent Business Services, Allround Assistant Business Services en de specialisten Office en Management Support, Business Administration & Control, Marketing & Communication en Legal, Insurance & HR Services.

De leermiddelen van Knowhow | Financieel zorgen dat jij – student Business Administration & Control Specialist - beschikt over de juiste vakkennis, deze kennis kunt toepassen en leert werken met de juiste tools.

Standaard opbouw Knowhow | Financieel

Je start altijd met uitleg van vakkennis en vakvaardigheden. Met kennis- en inzichtopdrachten stel je zelf vast of je de kennis beheerst. Met praktische opdrachten leer je kennis toe te passen en werk je aan vaardigheden om de kennis te verwerken. Je maakt kennis met software en informatiebronnen die jou kunnen helpen bij het inzetten van je kennis en vaardigheden.

De combinatie van kennis, vaardigheden en tools stelt je uiteindelijk in staat om opdrachten te maken die zijn gebaseerd op taken en producten uit de praktijk. Daarnaast ontwikkel je met Knowhow | Financieel ook studievaardigheden die op het hbo van je worden gevraagd.

Kwalificatiedossier Business Services en examens

De inhoud van alle Knowhow | Financieel-leermiddelen is afgestemd op het profieldeel Business Administration & Control specialist uit het kwalificatiedossier Business Services. De theorie en opdrachten bereiden je voor op de kennisexamens en praktijkexamens Business Administration & Control van Stichting Praktijkleren.

Hoe werkt de methode?

Knowhow | Financieel bestaat uit theorieboeken, werkboeken en een digitale leeromgeving, waar je via je computer, tablet of smartphone in kunt werken. In deze onlineomgeving vind je alle theorie en opdrachten uit deze boeken, inclusief de video's, weblinks en documenten.

Je kunt daarnaast in de digitale leeromgeving met verschillende soorten opdrachten aan het werk. Vaktermen leren met een begrippenlijst, jezelf overhoren met Test je kennis, doe-opdrachten waar je met kennis, vaardigheden en tools aan de slag gaat en opdrachten die zijn gebaseerd op taken uit de beroepspraktijk.

De digitale leeromgeving kun je bereiken via digitaal.boomonderwijs.nl.

Bekijk de video, activeer de weblink of download het document.

Hoe moet je de licentie activeren?

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken, moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.boomberoepsonderwijs.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

HOOFDSTUK 1

INLEIDING

1.1 Inleiding

Opdracht 1 Welke belastingen betaal jij?

- a. Bespreek samen met medestudenten welke belastingen jullie zelf al eens betaald hebben. En of die thuis of op het werk betaald worden. Zet die hierna op een rijtje.

- b. Bespreek samen met medestudenten welke belastingen een ondernemer wellicht moet betalen. Zet die hierna op een rijtje.

Opdracht 2 Woordenpuzzel belastingrecht

Natuurlijk weet je nog niet veel over belastingrecht. Toch is het leuk om eens een spel te spelen met begrippen die je in dit boek gaat tegenkomen. Kijk eerst eens naar dit 'woordenbord'. Zet de begrippen op de juiste plaats in de volgende tekst. Succes!

Je kunt hier ook een wedstrijd van maken met medestudenten.

Aanslag		Inkomstenbelasting			FIOD		
Progressief tarief				Proportioneel tarief			
Onroerendezaakbelasting	Profijtbegin­sel	Assurantiebelaasting	Aangifte	Schenkelbelaasting	Loonbelaasting	Aftrekpost	
			Accijns				
			DigiD				
			Vrijstelling				
			Hoger beroep				
Schijventarief				Bezwaar			
Draagkrachtbegin­sel				Overdrachtsbelaasting			

De belastingwoordenpuzzel.

Je werkgever houdt _____ in op je salaris. Als je meer inkomsten hebt, betaal je over je inkomen _____. Ziektekosten mag je soms in mindering brengen op je inkomen. Dat heet een _____. Voor de inkomstenbelasting (IB) geef je jouw inkomsten op via een _____ met behulp van je _____-code. Daarna staat in de _____ hoeveel je moet betalen. Niet eens? Dan kun je daar _____ tegen aantekenen. Eventueel kun je naar de rechtbank. Dat heet 'in beroep gaan'. Eventueel is daarna nog _____ mogelijk bij het gerechtshof.

Je betaalt belasting over je verzekeringspremie: de _____. Over benzine betaal je _____. Als je een huis koopt, betaal je _____. En daarna betaal je aan de gemeente de _____. Als iemand jou ooit een groot geldbedrag geeft, moet je daar wel _____ over betalen.

Het beginsel dat bepaalt waarom rijke mensen méér belasting betalen heet het _____ . Over de eerste schijf van het inkomen betaal je minder belasting dan over de volgende schijf. Dat tarief heet het _____. Het belastingpercentage wordt daardoor hoger naarmate het inkomen hoger is. Dat is het _____. De hoge btw heeft één vast percentage van 21%. Zo'n tarief heet een _____ tarief. Een arts rekent géén btw. Dat noemen we een _____ voor de btw. Als ik een voordeel heb uit een overheidsdienst, betaal ik belasting. Dat beginsel noemt men het _____. En ten slotte nog even dit: als je belastingfraude pleegt, kan het zijn dat de _____ beslag legt op jouw administratie.

Opdracht 3 Klassengesprek over belastingmoraal

- a. Organiseer met de hele klas een debat met betrekking tot belastingmoraal. De klas wordt verdeeld in twee groepen: 'NO TAX' en 'YES TAX'. Studenten geven zo veel mogelijk argumenten voor hun stelling. Schrijf de argumenten op.

De groep 'NO TAX' beargumenteert waarom je zo veel mogelijk belasting mag proberen te vermijden of te ontduiken. Formuleer zo veel mogelijk argumenten die deze groep kan aanvoeren.

- b. De groep 'YES TAX' geeft allerlei argumenten voor waarom we gewoon belasting moeten betalen, precies volgens de letter van de wet. Formuleer zo veel mogelijk argumenten die de groep 'YES TAX' kan aanvoeren.
